

Hayat

*Hayata. daima hayata.. dün-
yaya daha çok hayat katalım!...*

Nietzsche

Cilt I. 30 Eylül 1929. Sayı:140

Müşahade:

Köylü İktisadiyatı

İstatistik Umumî maddürlü-
ğünün neşrettiği külliyyatın dör-
düncüsünde nüfusumuzun dörtte
üçünden fazlasının köylü oldu-
ğunu görmekteyiz. Filhakika
Mösyö Jakar nahiye ve köyler-
deki nüfusumuzu 5,480,000 i
kadın olmak üzere 10,354,000
olarak tesbit etmektedir. Geriye
kalan 3305000 kişi de, 1595000 i
kadın olmak üzere, şehirlidir.
Bu demografi vaziyeti Türkiye
iktisadiyatı mesnedinin doğru-
dan doğruya köylü iktisadiyatı
olduğunu sarahaten göstermek-
tedir.

Diğer taraftan 14,000,000
halkımızın gene bu istatistik-
lerde 7,000,000 dan fazlasının
da kadın olduğunu görmekteyiz.

Şu halde umumî iktisat vaz-
iyetimizi tetkika başlarken vaz-
edecğimiz sualler kendiliğün-
den taayyün etmektedir: Türki-
ye de köylü ve kadın sayı ne
suretle kullanılmakta ve bur-
dan ne neticeler alınmaktadır?

Köylülerimizle temas eden-
lerin hemen ekserisi bilirler ki
köylünün çektiği sıkıntı kendisine
lâzım gelen istihsal vasıtalarını
temin etmek müşkülâtından

ileri geliyor. İstihsal vesaiti
meyanında belli başlıcası da
sermaye ve binaenaleyh kredi
meselesidir. Gene görgülerimizle,
işittiklerimizle biliriz ki köylü
kendisine lâzım gelen krediyi
çok defa %200 pahasına bile
tedarik edememektedir. Mem-
leketimizde hiç bir istihsal sa-
hası bilmiyoruz ki %20den fazla
irat getirebilsin. Vasatî olarak
bunu hatta %12 ye kadar
tenzil etmek lâzım gelir. %20
ile kredi bulan köylünün normal
kazancı o'an %12 ve azamî
%20 ile bu farkı nasıl karşı-
layabildiğini çok derin ve
esaslı surette düşünmek zaru-
retindeyiz.

Bu fark ya toprağının sa-
tılmasile, ya öküzlerini elden
çıkarmak ve ya gelecek seneler
üzerinden gene felaketli bir
tasfiyeye tabi olacak borçlarla,
yahut köylüye yalnız çok ba-
sit bir gıda temin ederek
başkaları hesabına azamî istis-
mar edilen sayı ile karşılanmak-
tadır. Köylü, toprağını veya
öküzünü satarsa bir ocak yıkı-
lacak, bir iktisadî hücre mahv-
olacak, ve binnetice iktisat sa-

hamız daha darlaşmış buluna-
caktır. Sayinden istifade ede-
miyen köylünün vaziyeti de
tamamen aynıdır.

İktisadî refahımızın belli baş-
lı mübeşşirleri, yıkık köylerin
yavaş yavaş imara doğru gitme-
leri, köylü kıyafetinin düzelme-
ğe başlaması ve nihayet bir iki
sene kuraklığa tahmmül ede-
bilecek köylü tasarrufunun
meydana gelebilmesinden iba-
rettir.

Şehirlerimizin vaziyeti doğ-
rudan doğruya köylerin ve köy-
lülerin iktisadiyatına merbut
bulunduğu için bunların irae
edecekleri vaziyet herhangi bir
şekilde makûs surette tezahür
eder, ve yahut biri sabit iken
diğeri ilerlerse Türkiye iktisadi-
yatında hakikî servet esaslı
surette çoğalmış addedilemez.
Vaziyetin izahı nihayet servetin
mahalden mahale, elden ele
tebeddül etmekte veya toplan-
makta olması ile izah edilebilir.

Umumî refahın mütenasip
tezayüdü görülüyor ki istihsal
vasıtalarının, başta kredi olmak
üzre, demokratlaşması, yani tah-
sil gibi köylünün önüne götü-
rülmesi ile kabildir.

Kurtuluşun sırları: 4

Aslan aga

Kasabanın içinde "Aslan Ağa," dediler mi, herkesin yarı korkudan, yarı hörmetten divan duracağı gelirdi,

Aslan Ağa hem şişman hem pala bıyıklı, hem çam yarması gibiydi. Kasıklarından gırtlığına kadar kat kat cep hane vardı. Sağda bir nağantla iki bomba asılı, solda bir parabellomla iki bomba. Silâhlığının içinde gümüş saplı bir kama, kemik kabzalı bir kulaklı sağrısında bir Trabzon pıçağı taşırdı. Diz kapaklarının sığın- da solunda bile birer söğüt yaprağı Bursa pıçağı sallanırdı.

Arkasında en az on kişi yürürdü ve hepsi el pençe...

Aslan Ağa, düşman memleketi istilâ ettiği ve kuvayı Milliye başladığı gündenberi hep bu kalıp ve kıyafetteydi.

Teşkil ettiği çetelerin umum kumandanlığını yapıyordu.

Aslan Ağa camiden çıkmazdı, cıkırsa bile ya medresede müderris ya muvakkıthanede müftiyi görmek için çıkardı.

Kasabada ne meyhane kaldı, ne kahvehane...

— Ahmet Beyi oruç yerken gördük.

Demişler. O gün Ahmet Beye kasabanın pazar yerinde alenen yedi defa bir biri üstüne tecdidi iman ettirdi.

— Hüseyin Efend Cımdallı hocanın vaazını beğenmedi. demişler. O gün Hüseyin Efendiyi karısından boş ettirdi ve üç ay sonra kırk bir şefaatçi huzurunda nikâh tazeletti.

Bir yumrukta erkek mındayı devirdiğini, sekiz on ay içinde on yedi bin düşman kestiğini söylerlerdi. Haftada iki gün medrese avlusunda mezatla malı ganimet satılırdı: Keçiler, koyunlar, sığırlar, atlar ve saire...

Paraları; maiyetine dağıtmak için hep kendi alırdı. Ama düşmandan aldığı bu (malı ganimet) leri düşman Atinadan getirmemişti. Bu mal ar, düşman tarafında kalan Türk köylülerinin kendi mallarıydı.

Mektepli, setre pantolonlu gençleri çarşıya çıkmaktan menetti. Aslan Ağa böyle bir Aslan Ağa idi. Artık Aslan Ağa dediler mi, yarı korkudan yarı hörmetten kim divan durmaya bilirdi? Sokaktan geçerken takla attırmadığına şükür!

Hiç bir müfreze, hiç bir çete, hiç bir kimse Aslan Ağayı bir defa olsun cep hane muharebe ederken görmemişti. Aslan Ağa muvakkıthanede tespih çekerek düşmanları tepeliyor ve paraları istif ederek vatani müdafaa ediyordu.

O günlerde Avrupadaki tahsilinden dönen bir genç, o kasabanın bir evladı geldi. Aslan Ağa beşikten beri tanıdığı bu kasabalısına metelik vermedi, hatta çıkıştı:

— Gâvur memleketlerinde okursunuz, işte böyle gâvurlar memleketi zapteder.

Genç, ses çıkarmadı. Millî müfrezelerden birine girdi. Aslan Ağa halâ baş kumandandı. Bir gün bir köprü atılacaktı. Seherle düşmanın sağına taarruz edilecek ve bu esnada köprü uçurulacak. Pılan hazırlandı. Gâvur memleketinden gelen delikanlı, kalabalıkta:

— Aslan Ağa! Haydi bakalım. Düş önümüze! dedi.

Aslan Ağa gık diyemeden düştü önlerine... Bütün gece yürüdüler. Harp sahasına girdiler. Sağ cenaha taarruz edecek müfreze tam vakfında baskına ve ateşe başladı. Düşman hazırlanmıştı. Dehşetli bir mücadeleye oldui. Köprüyü uçurmak için tam hareket edecekleri zaman, Aslan Ağa bangır bangır haykırmağa başladı:

— Din iman yok mu sizde? Böyle sabah sabah muharebe olur mu? İn an ganimet bile alamaz, Ümmeti muhammedi kırdırmak olmaz. Allahtan korkun. Bu delikanlılar da müslümandır! ve saire, ve saire..

Öyle şeyler söylüyordu ki bütün müfrezeler sarsıldı. Saf temiz, kahraman çocukların kalpleri sarsıldı. Gözlerin ateşli bakışı sarsıldı ve Avrupadan gelen gencin içinde ince bir damar sarsıldı.

Hemen fırladı. Pos bıyıklı, çam yarması, Kurup toku eksik Aslan Ağanın kanlı yanaklarından soluna bir şamar ve sağına bir yumruk yapıştırıp haykırdı:

— Kerata! Paniğe mi uğratacaksın?

Vatan Milletbaşı için seni çakal boğazlar gibi boğazlarım!

Yüzlerce kişi hayret ve dehşet içinde kaldı ve içlerinden (Eyvah! Şimdi mahv edecek!) dediler, dedi er ama bir şey olmadı. Narin ve nazik delikanlı etrafına alevli gözlerle baktı ve kumanda etti:

— Tutun şu keratayı! Alın si'ahlarını! Götürün arkadaki köye! En pis bir ahıra hapsedin.

— Aman, Beyim!

Bu aman B yimi Aslan ağa söylemişti. Ve amanın arkasından zaman geldi, bir sürü yalvarış, yakarış, hatta ayaklara kapanış geldi. En son olarak:

— Şerefim mahvolur

Demesin mi? bakındı şuna:

— Şeref mi? namus mu? iman mı? sende hiç bir şey yok, Hınzır! Götürün!

Şak! şak! bir kaç tokat daha. Delikanlılar kendilerine geldiler ve bir saniyede Aslan Ağa bir dizlik, bir mintan kaldı.

Avrupadan taze gelen nazik genç müfrezelere haykırdı:

— İstikamet köprü! marş!

Bütün kahramanlar bir ok gibi ileri fırladılar. sonra düşman kaçar ve köprünün dumanları 1 uçarken Aslan Ağa atalarının eşek gübreleri ü: " Ben ne idim, ne oldu diye pis pis düşünüyor günden sonra kasabada ağayı tokatlamayan, k mayan, alaya almayan k ve Aslan ağanın kepaze günden iki sene sonra b mandanlık meydan muhar yapan ordular İzmir g

Aka Gi

